

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af Forslag til Lov om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det offentliges Tilsyn dermed.

Forhandlingen genoptoges.

Bjerre: Det, der i det foreliggende Lovforslag har særlig Interesse for mig, er Børns Arbejde. Jeg mener, det er Samfundets Pligt at sørge for, at Børnene ikke blive misbrugte. Børnene kunne ikke selv gøre for, under hvilke Forhold de fødes, og under hvilke Vilkaar de opdrages. Derfor bør Samfundet varetage deres Tary, og navnlig mener jeg, at Børns Arbejde i usunde Virksomheder, f. Eks. Tobaksfabrikker og lignende, absolut bør forbydes. Det har jeg med Glæde været med til at støtte overalt, hvor jeg har kunnet. Men naar undtages disse usunde Virksomheder, har jeg ikke egentlig saa meget imod, at Børn arbejde. Den Tanke, at Børn i det hele taget ikke skulle bestille noget, hylder jeg ikke. Jeg hører tværtimod til dem, der mene, at selvfølgelig skulle Børn have Lov til at lege og Lov til at være Børn, og de skulle ogsaa have Tid til at læse; men paa den anden Side tror jeg, at alle Børn have Gavn af i Tide at blive sysselsatte med nyttigt Arbejde. Det vilde være en ren Ulykke, hvis Børnene ikke kunde komme til at opfylde den Trang, som er i Børns Natur til at gøre Nytte. Det mærke vi alle, der have Børn, at de have Lyst til at hjælpe og ere glade, hver Gang de kunne komme og sige: Nu har jeg gjort noget, der har været til Gavn. Her siges der jo, at vi Forældre selv kunne anvende vore Børn. Ja, vi, der ere saa heldige at have noget at sysselsætte dem med, kunne tage det med forholdsvis Ro, men mange have ikke selv noget at kunne give dem at bestille, og at de skulde være afskaaren fra at lade dem gøre Nytte hos andre, den Tanke billiger jeg ikke, og derfor har jeg ikke noget imod, at vi i al Almindelighed, naar disse usunde Virksomheder undtages, blive ved det gamle, at Børn ogsaa i 10-Aars Alderen kunne arbejde; men for at vi kunde naa til Enighed om dette Punkt, er jeg gaaet med til, at 12-Aars Alderen bliver Grænsen for alle Virksomheder, og at Grænsen kun bliver 14 Aar i de mere farlige Virksomheder. Derom er der Enighed, og derfor ønsker jeg Lovforslaget fremmet.

Men for øvrigt er jeg ellers en Modstander af alle de Love, der gaa ud paa — jeg tør næsten kalde dem Tvangslove. Disse Love, som vi indkorporere særlig fra Tyskland, og som i Virkeligheden ere ganske i Bismarcks Aand, og som næsten alle Vegne begynde med Tilsyn med dit og Tilsyn med dat og Kontrol her og Kontrol der — at Stemningen nu ogsaa her skal til at gaa i den Retning, beklager jeg. Jeg ser jo, der er en ret inderlig Forstaaelse mellem den højtærede Minister og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (J. Jensen) og til Dels ogsaa den ærede Ordfører, saaledes at man tror, det nu er nødvendigt at skride til at maatte beskytte Folk. Det lyder pænt, dette: beskytte Folk, men i Virkeligheden er det snærende Baand over al fri Virksomhed. Det er rigtigt nok, hvad den ærede Ordfører sagde, at Storkapitalen virker mere og mere grelt og tager sig mere og mere Myndighed til, og at der derfor er god Grund til at bremse, men man tager aldeles fejl, hvis man tror, at man hemmer Storkapitalens Virksomhed ved den Slags Forholdsregler. Skal man bekæmpe Storkapitalens ødelæggende Virkninger, skal man gribe an paa andre Felter. Dette er blot at bygge op med den ene Haand og rive ned med den anden. Det er blot at sige: Storkapitalen kan godt gribe ind, beskyttet af Lovene; naar bare det faar et humant Tilsnit, saa forsoner vi os med det, og vi give det et humant Tilsnit ved at beskytte Arbejderne. Jeg tror ikke, det er heldigt, og jeg vil nødigt have, det skal komme dertil, at vi ikke kunde gaa et eneste Skridt, uden at have en Politibetjent i Hælene, og ny Funktionærer, Direktører og Inspektører og Assistenten ansatte alle Vegne. Jeg vilde meget beklage, hvis den Tankegang skulde blive raadende her i Danmark, det kvæler alt frit Liv. Vi have været stolte og bør være det over, at Enkeltmand har haft saa meget Albuerum som muligt, og have høvedet, at Individets Ret til Frihed fremfor alt skulde respekteres. Men dette her fører i Retning af, at Individets Ret mere og mere forsvinder, og Politiet bestemmer, hvad den enkelte maa tage sig for.

Der er mange Ting i Lovforslaget, som jeg derfor maa misbillige, men som jeg lader passere af Hensyn til Børnene, og ogsaa fordi det er særlige Industrigrene, det rammer. Jeg kan godt forstaa, at de gode Industrifolk ikke synes, det gør noget med disse Bestemmelser, de sidde i Ly af deres Beskyttelse, og vi Landbrugere skulle